نسل Z، چالش‌ها و تحولات آینده ایران:

ضرورت بازنگری برنامه درسی نسل Z

پژوهش وزارت علوم در نشریه «نظریه و عمل در برنامه درسی» با عنوان «واکاوی برنامه درسی متناسب با ویژگی‌های نسل Z» نشان می‌دهد نسل Z با ویژگی‌هایی چون بومیان دیجیتال، فردگرایی، ساختارشکنی و نگرش جهانی، نیازمند برنامه درسی‌ای است که بر ۲۰۰ شاخص، ۳۰ مؤلفه و ۱۰ اصل بنیادین بنا شده باشد؛ اصولی که از محتوا و اهداف تا راهبردهای یادگیری و سنجش را در بر می‌گیرد.

گروه علمی و آموزشی – نسل Z یا «زومرها»، نسلی است که از کودکی با اینترنت و گوشی‌های هوشمند بزرگ شده و زندگی آنلاین و آفلاین برایشان جدایی‌ناپذیر است. این نسل با سرعت یادگیری بالا، خلاقیت و تمایل به استقلال، نه تنها مصرف‌کننده فناوری بلکه خالق محتوا و نوآور اجتماعی و اقتصادی نیز هست. حساسیت آن‌ها به عدالت اجتماعی، محیط زیست و حقوق بشر باعث شده در شبکه‌های اجتماعی به نیروی محرک بدل شوند و سبک تازه‌ای از ارتباط و فرهنگ را رقم بزنند.

در ایران، زومرها حدود یک‌چهارم جمعیت را تشکیل می‌دهند و با وجود فشارهای اقتصادی، نرخ بالای بیکاری و بحران‌های اجتماعی، همچنان با تاب‌آوری و همبستگی دیجیتال مسیر آینده را می‌سازند. آن‌ها به دنبال کارآفرینی، رضایت در کار و تعادل میان زندگی شخصی و حرفه‌ای هستند و از محیط‌های غیرانعطاف‌پذیر فاصله می‌گیرند. شناخت دقیق این نسل برای مدیران، والدین و سیاست‌گذاران ضروری است چرا که آینده اقتصاد دیجیتال، فرهنگ اجتماعی و حتی ساختار سیاسی کشور تا حد زیادی در دستان همین نسل خواهد بود.

در پرونده‌ای با عنوان «نسل Z، چالش‌ها و تحولات آینده ایران» به بررسی و تحلیل ویژگی‌های این نسل و راهکارهای تعامل با آن‌ها پرداخته است و در قالب مصاحبه، گزارش پژوهشی و داده‌های میدانی مسائل مرتبط به سبک زندگی، رسانه‌ها و اطلاعات، دغدغه‌ها و بحران‌های زیستی، مشارکت اجتماعی و سیاسی، شغل و آینده، روابط انسانی و عاطفی و فرهنگ مصرف و اقتصاد دیجیتال این نسل را واکاوی می‌کند. در این راستا نخستین گزارش این پرونده با عنوان «زومرها تپشی تازه در قلب جامعه ایرانی» در مورد ویژگی‌ها، دغدغه و چگونگی ارتباط نسل Z با رسانه، ارتباطات و خانواده مورد بررسی قرار گرفت.

شماره دوم این پرونده خلاصه‌ای از مقاله «واکاوی برنامه درسی متناسب با ویژگی‌های نسل Z» است که به دلیل خلأهای پژوهشی در حوزه تغییرات نسلی به قلم «زهرا پروازی مقدم»، «کوروش فتحی واجارگاه»، «کامبیز پوشنه» و «علی‌اکبر خسروی بابادی» در نشریه «نظریه و عمل در برنامه درسی» (سال یازدهم، شماره ۲۱، بهار و تابستان ۱۴۰۲) منتشر شده است. این پژوهش با هدف پاسخ به پرسش‌هایی درباره ویژگی‌ها و نیازهای نسل Z و اصول، مؤلفه‌ها و مفروضات برنامه درسی متناسب با این نسل در نظام آموزشی ایران انجام شده و بر اهمیت بازنگری جدی در طراحی برنامه‌های درسی تأکید دارد.

این مطالعه با رویکرد کیفی از نظر هدف کاربردی و بر اساس نظریه «سیوفانگ‌وشات‌ون» دارای تحلیل محتوای استقرایی بوده است. این پژوهش با مصاحبه نیمه ساختار یافته و نمونه‌گیری هدفمند و مشارکت ۲۳ نفر از خبرگان علمی، اجرایی و ۲۰ نفر از دانش آموزان دوره متوسطه با گروه‌های کانونی انجام شد. پس از مصاحبه های نیمه ساختار یافته ضمن مراحل کدگذاری، تحلیل داده‌ها انجام شد. برای تامین اعتبار یافته‌ها از روش مذاکره با همکاران و نظر ممیز بیرونی و برای پایایی از روش لینکلن و گوبا استفاده شده است. یافته‌ها علاوه بر تأکید بر اهمیت شناخت نسلی و ویژگی‌ها، ترجیحات و نیازهای نسل Z را نشان می دهد که برنامه درسی متناسب با ویژگی‌های این نسل ناظر بر ۲۰۰ شاخص و ۳۰ مؤلفه و ۱۰ اصل است که این اصول عبارتند از منطق، اهداف، محتوی، راهبردهای یادگیری، ویژگی‌های معلمان نسل Z، موقعیت های یادگیری، سنجش و ارزشیابی، عوامل زمینه‌ای، پدیده‌های نوظهور، چرخش‌های نوگرا که منتج به استخراج چارچوب مفهومی برنامه درسی متناسب با ویژگی های نسل Z شد.

روش پژوهش

این پژوهش بر اساس رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوای استقرایی (متعارف) بر مبنای نظریه سیوفانگ و شنون (۲۰۰۵) همچنین با هدف واکاوی برنامه درسی متناسب با ویژگی‌های نسل Z در دوره متوسطه تهران مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهش با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوای استقرایی به شناسایی ویژگی‌ها و نیازها همچنین ترجیحات نسل Z و برنامه درسی متناسب با این گروه نسلی پرداخته است. استفاده از رویکرد استقرایی که تحلیل محتوای متعارف هم نامیده می‌شود بیشتر زمانی ضرورت می‌یابد که اطلاعات کافی درباره پدیده‌ای وجود نداشته باشد به این صورت که با استفاده از رویکردی تحلیل استقرایی، اطلاعات تحقیق بر مبنای مصاحبه و طرح سؤالات نیمه‌ساختار یافته تنظیم شده تا بتواند با دیدگاه مشارکت‌کنندگان تحقیق یعنی مصاحبه با خبرگان علمی و خبرگان اجرایی و یادگیرندگان نسل Z به بیان دیدگاه‌ها در این خصوص بپردازد و تا حدودی حوزه‌های جدیدی را در رابطه با موضوع تحقیق روشن کند. در این راستا، برای گردآوری اطلاعات با استفاده از ابزار مصاحبه نیمه ساختاریافته با نمونه‌گیری هدفمند با ۲۳ نفر از خبرگان علمی و اجرایی و ۲۰ نفر از دانش‌آموزان در گروه کانونی مصاحبه شد به نحوی که مشارکت اثربخش و قابل اعتمادی را برای پژوهش ایجاد کند.

در این مشارکت با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند از تجربه مشترک شرکت کنندگان (متخصصان برنامه درسی، مدیران مدارس، معلمان، والدین و دانش‌آموزان ۲ دوره تحصیلی) استفاده شد. انتخاب مشارکت‌کنندگان با تعیین ۲ ملاک اساسی صورت گرفت؛ تخصص علمی و تجربه عملی. بر این مبنا، مشارکت‌کنندگان در سه گروه خبرگان علمی، خبرگان اجرایی، یادگیرندگان نسل Z تعریف شدند. اطلاعات لازم طی دوره زمانی زمستان ۱۳۹۹ و بهار ۱۴۰۰ جمع آوری شد.

در مصاحبه و گروه‌های دانش‌آموزی در ۲ دوره تحصیلی تلاش شد که شرایط حضوری بیشتر مهیا شود تا نظرهای واقع‌گرایانه‌ای دریافت شود. مصاحبه‌های جمع‌آوری شده بر جایگاه علمی و تجربی مشارکت‌کنندگان و ارتباط نزدیک آنان با گروه نسل Z مبتنی بوده است که علاوه بر مشارکت فعال دانش‌آموزان نسل Z، هر یک از این اشخاص دارای نظرهای سنجیده و ارزشمند بودند.

یافته‌های پژوهش مرتبط با ویژگی‌ها و نیازهای نسل z

–ضرورت و اهمیت برنامه درسی کاربردی و مهارت محور
–ضرورت و اهمیت برنامه درسی اجتماعی و فرهنگی
–توجه به پدیده‌های نوظهور در حوزه یادگیری و آموزش
–توجه به نقش تاثیرگذار هنر در یادگیری
–توجه به برنامه درسی هدفمند، کاربردی و اثربخش
–توجه به سبک‌های یادگیری متنوع و ترکیبی
–توجه به تنوع و قابلیت‌های متنوع یادگیری
–توجه به ارتقاء توانمندی‌های فردی؛ تاب‌آوری، همدلی و همراهی آموزش مهارت‌های زندگی
–توجه به ارتقاء توانمندی‌های اجتماعی، مهارتهای تیمی، گروهی وگفتمان‌سازی

یافته های پژوهش مرتبط برنامه درسی متناسب با ویژگی‌ها و نیازهای نسل z

–اهداف یادگیری برنامه درسی متناسب با ویژگی‌های نسل Z در نظام آموزشی ایران مبتنی بر سودمندی و اثربخشی، رشد و توسعه توانمندی های فردی و اجتماعی ، تربیت هویتی (لذت بخش و ماندگار)، رخداد آگاهانه و پدیدارشناسانه (توجه به تجربه‌های زیست شده)، ویژگی تمرکززدایی (انعطاف پذیری) و واقعگرایی منطبق‌باشد.

–محتوای برنامه درسی باید منطبق بر نیازها و علائق یادگیرنده و پاسخگوی نیازهای اجتماعی، کاربردی و انعطافپذیر باشد.

–ویژگی‌های شخصیتی و مطلوب معلمان نسل Z شامل تعامل عاطفی، جاذبیت ظاهری، کلام خوب و شیوا، اخلاق‌مداری، خصلت یادگیرندگی و در جایگاه شایستگی و توانمندی‌های علمی، دارای توانایی راهبری آموزشی، شخصی‌سازی تربیت طراحی مطلوب آموزشی و الویت‌بندی در برنامه‌ریزی، توانایی علمی درک و مهارت فناورانه، روش‌های تدریس نوآورانه، تعاملی، عملی و ترکیبی است.

–موقعیت‌های متنوع یادگیری: موقعیت‌های متنوع یادگیری به‌عنوان مکان و محیط یادگیری باید برای یادگیرندگان نسل Z دارای قابلیت خلاقیت و افزایش انگیزه در یادگیری و مکان و محیط‌های واقعی، طبیعی، جذاب و زیبا، کاربردی، آرام بخش، ایمن، لذتبخش باشد همچنین نقش سیالیت زمان و سرعت تحول در منابع و فناوری برنامه درسی یادگیرندگان نسل Z را به اهمیت رویکرد حال‌گرایی و آینده‌نگری، همگامی نسلی و نگرش بهروزآوری، یادگیری مادامالعمر منعطف‌می گرداند.

–ارزشیابی تلفیقی، ارزشمدار: سنجش و ارزشیابی یادگیرندگان نسلی به عنوان یکی از عناصر مهم برنامه درسی باید در راستای اهداف، منطق یادگیری و مبتنی بر تجربیات یادگیری باشد.

–عوامل زمینه و سیاستگذاری: یکی از اصول مهم برنامه درسی متناسب با ویژگی‌ها و نیازهای یادگیرندگان نسل Z، عوامل زمینه‌ای است که بر محور موضوع سیاست‌گذاری و مقیاس مینیاتوری جامعه می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم و تاثیرگذار در طراحی آموزشی و برنامه درسی نسل باشد. این اصل در سیاست‌گذاری با رویکرد جامعیت، انعطاف‌پذیری، اهمیت ضرورت شناخت نیازها، مشارکت‌جویی، گزینش نسلی در قانون‌گذاری، درک چالش‌های نوظهور در جایگاه برنامه درسی متناسب موثر است.

–عوامل زمینه‌ای مقیاس مینیاتوری جامعه: در اهمیت جایگاه قانون‌مداری، مسئولیت‌پذیری و نهادینه کردن ارزش‌ها، اخلاق اجتماعی و اهمیت هویت فرهنگی در جامعه نقش مهمی در برنامه درسی و یادگیرندگان نسل Z دارد.

–عوامل زمینه‌ای خانواده: اهمیت آگاهی و دانایی در فرزندپروری، انعطاف و تعادل در سبک‌های تربیتی، شکاف و فاصله نسلی و نگرشی، متغیرهای تحصیلات، درآمد، جایگاه اجتماعی و همسویی با آموزش و پرورش از مؤلفه‌های مهم است.

– توجه به پدیده‌های نوظهور: چرخش‌های فرهنگی–فناوری، عوامل ساختاری، اصل توافق پذیری از شرایط مهم در توجه به پدیده‌های نوظهور در برنامه درسی است که عدم توجه به آن ضعف در ارائه برنامه درسی متناسب خواهد بود. پدیده‌های نوظهور نیازمند درک فرهنگ جدید رسانه‌های دیجیتال (DMC) نگرشی، اجتماعی، فرهنگی نسل Z، مهم شناختن ناسازگاری های هویتی و شکاف بین تربیت رسمی و غیررسمی است همچنین عوامل ساختاری، مانند زیر ساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، ضعف سیستمی در تحقیق و پژوهش و نیروی انسانی بی‌انگیزه و غیرمرتبط می تواند مانع از رشد برنامه درسی متناسب با ویژگی نسلی باشد.

– چرخش‌های نوگرا: توجه به ارزش‌های آموزشی و رویکرد نوگرایی از راهبردهای مهم برنامه درسی متناسب با ویژگیهای نسل Z است که معطوف است به غنی سازی برنامه درسی، سازماندهی مفاهیم ویژه و مطابق با اصل پیشرفت، طراحی بهینه یادگیری و سنجش نوآورانه، رشد و توسعه حرفه‌ای معلمان.

بحث و نتیجه گیری

امروزه به نظر می‌رسد هویت انسان‌ها متأثر از جامعه یا ساختار اجتماعی ثابت نیست و از یک هویت اجتماعی در عرصه بین‌المللی نیز متأثر می‌شود. این واقعیت وجود دارد که افراد متولدشده تحت تاثیر شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی قرار می‌گیرند تحت تاثیر این تغییرات هر نسل از دانش‌آموزان با ویژگی‌های متفاوت نشاندهنده شرایط دوره زمانی هستند که در آن رشد می‌کنند در پژوهش های انجام شده تفاوت دانش‌آموزان در مقایسه با پیشینیان خود به اصل اهمیت و ضرورت شناخت نسلی تأکید دارد. در اهمیت شناخت نسلی، شناخت ویژگی و نیازهای نسل Z مورد تأکید پژوهشگران قرار گرفته است در واقع نتایج پژوهش‌ها تاکید بر اهمیت و ضرورت شناخت نسلی دارد زیرا هر گروه نسلی تحت تاثیر تغییرات ویژگی و نیازهای متفاوتی هستند.

در این پژوهش، مشارکت‌کنندگان به هویت فناورانه از ویژگی‌های نسل Z تأکید دارند و اذعان دارند یادگیرندگان نسل Z به عنوان کنشگران دنیای مجازی تولیدکنندگان تولید محتواهای مجازی هستند. سه گروه از شرکت‌کنندگان این پژوهش بیان داشته‌اند دانش‌آموزان نسل Z با استفاده از موتورهای جستجوگر غوطه‌وری در اطلاعات دارند و با علاقمندی به نرم‌افزارهای دیجیتالی و موبایل؛ خلق‌کننده پیام‌های سریع هستند و بیشتر از ابزارهای دیجیتالی و نرم افزارها استفاده می‌کنند.

نتایج این پژوهش مبتنی بر نظرات مشارکت‌کنندگان با تبیین ویژگی‌ها و نیازهای نسلی مبتنی است با ویژگی‌های شخصیتی که دارنده ویژگی‌های بومیان دیجیتال، ساختارشکنی، نگرش جهانی، ارزیابان ماهر، ویژگی اجتماعی، مصمم بودن، توافق‌پذیری، جستجوگری، فردگرایی، تنوع‌طلبی و کثرت‌گرایی هستند. این یافته‌ها برنامه‌ریزان، مدیران و معلمان را متوجه این اصل می‌کند که این گروه نسلی دارای علاقمندی‌ها، سرگرمی‌ها، سبک‌های یادگیری و نیازهای متفاوتی هستند بر اساس یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزان و معلمان در پاسخ به نیازهای نسل Z در طراحی‌های آموزشی و الگوهای یادگیری بازنگری کنند و برای پاسخ به این نیازها، با رشد شایستگی‌های فردی و اجتماعی در تفکر و معانی، قابلیت‌های یادگیری، ارتقاء توانمندی‌های فردی و اجتماعی و با توجه به علاقمندی آنان از تاثیر بازی ها، دانش‌آموزان نسل Z را مورد حمایت قرار دهند.

در اهمیت برنامه درسی متناسب با این گروه نسلی، اصل منطق و چرایی و اهداف در برنامه درسی مورد توجه دانش‌آموزان نسل Z است به‌طوری که یک گروه از شرکت‌کنندگان در این پژوهش معتقد هستند، محتواهای کتاب‌های درسی باید مهارت‌ها و یادگیری کاربردی را افزایش دهد تا بتوانند به اهداف و نیازهای شخصی خود دسترسی یابند و توانایی حل مسائل و مشکلات زندگی را داشته باشند.

مرسدس بنز اس ال۵۵؛ یک خودرو دیدنی با ظریف کاری ژاپنی!

گروه علمی و آموزشی – یک دستگاه مرسدس بنز SL۵۵ مدل ۲۰۰۵ که از موتور قدرتمند AMG بهره می‌برد، تحت پروژه سفارشی‌سازی کامل توسط تیونر ژاپنی VITT Performance و کارگاه ۲۱۲ Motoring نیویورک قرار گرفت. این خودرو به کیت بدنه فوق‌عریض Superwide Edition و رنگ نارنجی سفارشی مجهز شده و اکنون یک رودستر رادیکال و منحصربه‌فرد است. محصولات این تیونر ژاپنی به دقت و ظرافت در مونتاژ شهرت دارند.

مرسدس بنز SL۵۵ مدل ۲۰۰۵ (شاسی R۲۳۰) که یکی از پیشرفته‌ترین خودروهای دوران خود و آخرین شاهکار طراحی برونو ساکو به شمار می‌رفت و از موتور افسانه‌ای M۱۱۳K V۸ سوپرشارژ ۵.۵ لیتری AMG بهره می‌برد، تبدیل به یک خودروی نمایشگاهی منحصربه‌فرد شده‌است.

این SL۵۵ که در ابتدا با رنگ سفید (Alabaster White) و چرم مشکی از خط تولید خارج شده بود، در اواسط دهه ۲۰۰۰ توسط مالک اول به کارگاه ۲۱۲ Motoring در نیویورک فرستاده شد تا تحت کیت بدنه کامل VITT Superwide Edition تغییر یابد.

تصویری از نمای خارجی مرسدس بنز SL۵۵ مدل ۲۰۰۵ با کیت بدنه فوق‌عریض VITT Superwide Edition به رنگ نارنجی نارنگی سفارشی، که نشان‌دهنده طراحی رادیکال با الهام از آبشش کوسه و موتور V۸ سوپرشارژ AMG در زیر کاپوت است.

VITT Performance، تیونر ژاپنی شناخته‌شده‌ای که به‌دلیل طرح‌های رادیکال مشهور است، مسئول طراحی این کیت بود. خودروی SL۵۵ کاملاً بازسازی شده و با کیت بدنه فوق‌عریض VITT Superwide تجهیز شد. این خودرو با رنگ نارنجی سفارشی رنگ‌آمیزی شد که ظاهری شبیه به لامبورگینی‌های آن دوره به آن بخشیده‌است.

تصویری از نمای خارجی مرسدس بنز SL۵۵ مدل ۲۰۰۵ با کیت بدنه فوق‌عریض VITT Superwide Edition به رنگ نارنجی نارنگی سفارشی، که نشان‌دهنده طراحی رادیکال با الهام از آبشش کوسه و موتور V۸ سوپرشارژ AMG در زیر کاپوت است.

علاوه بر کیت بدنه، رینگ‌های سفارشی، تغییرات در سیستم اگزوز، سیستم صوتی پیشرفته و فضای داخلی کاملاً منحصربه‌فرد، این SL را به یک خودروی نمایشگاهی "تک‌نسخه" تبدیل کرد.

تبدیل گوشی قدیمی به ابزار کاربردی

گروه علمی و آموزشی – گوشی‌های اندروید قدیمی شما گنجینه‌ای پنهان هستند! این مطلب ۵ ایده عملی و جالب از تبدیل آن به نمایشگر دوچرخه تا کنسول بازی و دوربین وبکم را به شما آموزش می‌دهد.

گوشی‌های اندروید قدیمی می‌توانند کاربردهای جالبی داشته باشند و نیازی نیست در کشوها خاک بخورند. یکی از روش‌ها استفاده از آنها به‌عنوان نمایشگر هد آپ برای دوچرخه است که قابلیت نمایش ناوبری و پخش موسیقی را فراهم می‌کند و می‌توان آن را با گوشی روزمره‌تان به عنوان هات‌اسپات جفت کرد.

همچنین امکان استفاده از گوشی قدیمی به عنوان هارد درایو پشتیبان بی‌سیم برای ذخیره و همگام‌سازی فایل‌ها با نرم‌افزارهای ویژه وجود دارد که کمک می‌کند داده‌هایتان امن بماند.

گوشی قدیمی را می‌توان به کنسول بازی دستی تبدیل کرد، به خصوص با استفاده از دسته‌های بازی قابل اتصال بی‌سیم مانند Backbone Pro یا GameSir G۸ که تجربه بازی با نمایشگر بزرگ‌تر و دقیق‌تر را امکان‌پذیر می‌کنند.

راهکار دیگر استفاده به عنوان تقویت‌کننده وای‌فای (Wi-Fi Repeater) است تا نقاط کور سیگنال در خانه رفع شود و اتصال اینترنت به سادگی گسترش یابد.

و نهایتاً، گوشی‌های قدیمی می‌توانند به عنوان دوربین وبکم به کامپیوتر متصل شوند و کیفیت تصویری بسیار بهتری نسبت به وبکم‌های معمولی ارائه دهند، که برای تماس‌های ویدیویی و جلسات آنلاینی بسیار کاربردی است.

این ایده‌ها نه تنها باعث صرفه‌جویی اقتصادی می‌شوند بلکه از ضایعات الکترونیکی نیز جلوگیری می‌کنند و ابزارهای هوشمند و مفیدی را در اختیار کاربران قرار می‌دهند.

یک جدول با دو شرح

جدول روز نامه دارای دو شرح عادی و ویژه است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح ها را با مداد حل کرده، و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۴۸۳۷

جدول عادی

افقی:
۱ - کودکان به آن نخ می‌بندند و به آسمان می‌فرستند - خوردن مایعات
۲ - زادگاه خواجه عبدالله - منبع - گرفتن سند جداگانه برای بخشی از یک ساختمان
۳ - از توابع تهران - خوراکی مقوی صبحانه - مسیحی
۴ - از اسلحه‌های شمشیربازی - آوای درشت - میوه‌ای با خاصیت طبی - عدد قهرمان
۵ - ضمیر چهارم - زمان‌ها، وقت‌ها - به هیچ وجه
۶ - پسندیده و خوب - روشنی - کلام معتبر
۷ - شعبه جانبی - حباب پیرایه چراغ - سد شبستر
۸ - صبور - لطیف - این آش غذای محلی ارومیه است
۹ - معلق - اداره‌ای از تشکیلات قضایی - روزنامه‌ای چاپ «ترکیه»
۱۰ - مردود - نوعی عینک تیره - اظهار نظر بیجا در امری
۱۱ - سخن گفتن - زن آگاه - خرس آسمانی
۱۲ - پیچیدن - یک بازی رایانه‌ای - فزونی برنج - مرزبان و حاکم
۱۳ - ماه سریانی - سپاسگزاری کردن - تاکسی در اختیار!
۱۴ - مقدمه‌چینی و زمینه‌سازی - سبزدشت - سنگ طلق
۱۵ - بدبخت - کشک سیاه

عمودی:
۱ - بازیگر فیلم «هفتاد سی» (روی پرده سینما) - عنصر سوزنده
۲ - دومین قاره کوچک جهان پس از اقیانوسیه - عدم پویایی - یکی از میوه‌های معطر
۳ - معادل «دیتا» - معلوم، مشخص - درک همدیگر
۴ - همان بوته - کج - زمین سخت - تزویر
۵ - ذکاوت - نام «هیتلر» - مخفف دختر
۶ - خون - کاغذ سفت و ضخیم - لباس زیبا نشانه آن نباشد
۷ - علف خشک - بستن منفذها برای جلوگیری از نشت آب و غیره - اعمال زور
۸ - جامه - رود مرزی - نمابر
۹ - تزئین و آرایش - فاقد تر و تازگی - بستن، دوختن
۱۰ - زیبارو - بازپسین - مالامال
۱۱ - اسب آذری - مزیت - اسم رمز موفقیت
۱۲ - رایگان - بگوی شاعر - واحد شمارش درخت - باقیمانده جان
۱۳ - پشت سر هم - خاک متبرک - بزرگ
۱۴ - لوح فشرده - شاعر نوپرداز - سبکی موسیقیایی
۱۵ - نیروگاه شمال - از علوم

جدول ویژه

افقی:
۱ - التهاب سینوس - فیلمی با بازی «زک برف» و «جیمز فرانکو»
۲ - فیلم محمد پرویزی - پنجم عرب - هر چیز تکراری و قالبی
۳ - هم‌میزان - علفزار - نغمه‌خوانی
۴ - ماه ورزشی! - اشاره بعید - شگردها - زاییدن
۵ - یکدندگی - آستانه - مارکی بر ساعت
۶ - پایتخت فراعنه - عدد نشانگر پیشرفت محصل - نقش هنری
۷ - پربها - اثر تاریخی ماهان - عددی ترتیبی
۸ - آن‌که راه و طریقه‌ای تازه برای اجرای امری می‌یابد - حرف یونانی - روستا
۹ - مغاک - برابر ده متر - ته‌نشین شونده
۱۰ - تاکسی ده‌نفره - فیلم علیرضا داوودنژاد - گلی خوشبو
۱۱ - بخشنده - گیاهی یک‌ساله و گلدار - گذشتن
۱۲ - لؤلؤ - نخ‌نورد آسانسور صفت - سوپ ایرانی - زیستگاه
۱۳ - هر گردی... نیست! - با «پاخت» تبانی است - قمارباز خاکسترنشین
۱۴ - مورخ یونانی - واحد پول خودمان - کنکاش
۱۵ - شرکت صنایع الکترونیک و فناوری اطلاعات ژاپنی - پایتخت «آفریقای جنوبی»

عمودی:
۱ - رمان‌نویس سوئدی - حرفی سرکش‌دار
۲ - از مراکز استانی - شرط بندی - راه خروج
۳ - فیلمی از پگاه ارضی - شهر استان خراسان جنوبی - قلمرو فرمانروایی «آدمک‌های سنگی»
۴ - منظره - فهمیده - رمق - صدای افسوس
۵ - دستبند زنانه - واضح - تذکره
۶ - انسان بی‌احساس - دید و دیدگاه - خواب هراس‌انگیز
۷ - همگی - به جنبش درآمدن پرچم - اشاره به کسی که نخواهند اسمش را ببرند
۸ - راحت و آسوده و در رفاه - نخ یادآوری به دور انگشت - مزاح
۹ - روییدن - منفی - درخت و نهال رز
۱۰ - کارگزاران - سومین خودروی ملی - شلوار جین
۱۱ - خودروی چینی - پادشاه بابل - کشوری جزیره‌ای در اقیانوس هند
۱۲ - لغزش - مخفف گاه - تنگه جنوب کشور - قسمتی از اوستا
۱۳ - نویسنده - مغازه - غوغا
۱۴ - غیر بیگانه - جزیره «یونان» - آمد و شد
۱۵ - از اعداد ترتیبی فرد - غذای محلی آذربایجان شرقی

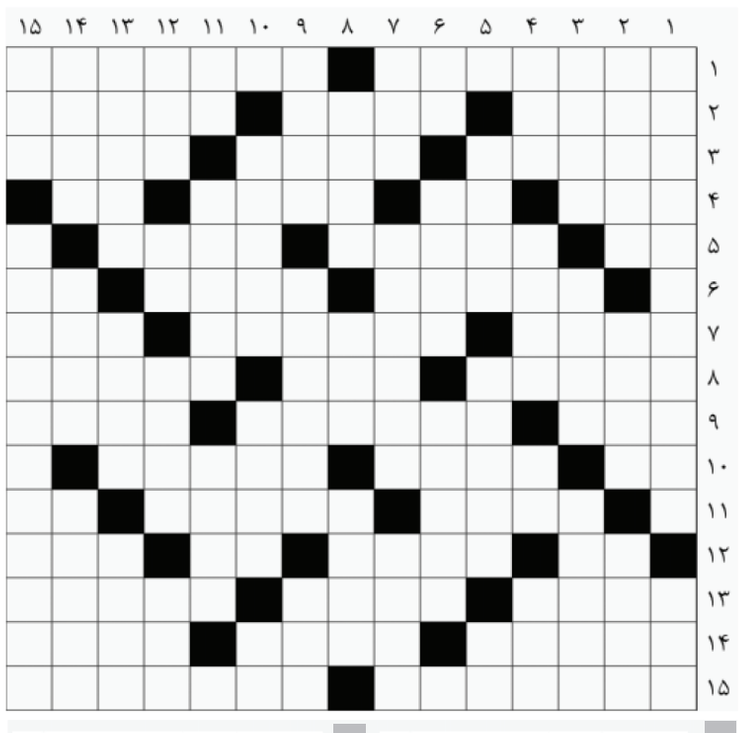

حل جدول عادی شماره ۴۸۳۶

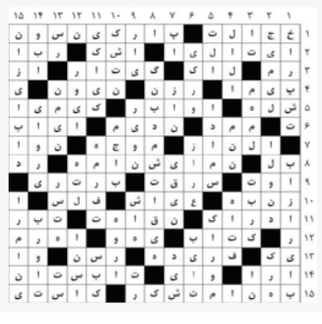

حل جدول ویژه شماره ۴۸۳۶

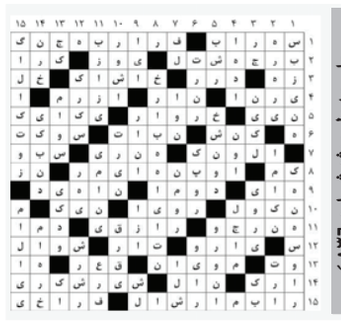

کیش نوش
تولید و توزیع آب معدنی در سراسر جزیره، تحویل در محل
۴۴۴۷۳۴۲۱–۴۴۴۷۳۴۲۲